

**شیوه نامه رهگیری
وضعیت اشتغال مهارت آموختگان
آموزشگاه های آزاد**

مدیریت مشاوره و هدایت آموزشی

بهار ۱۳۸۹

شیوه نامه رهگیری وضعیت اشتغال مهارت آموختگان آموزشگاه های آزاد

۱- مقدمه:

در حال حاضر سالانه حدود ۲۰۰۰/۰۰۰ نفر در بخش خصوصی، آموزشهای مهارتی غیر رسمی را به منظور کسب توانمندی و یا ارتقاء مهارت طی می کنند و از این بابت مهارت آموختگان جهت افزایش آمادگی شغلی و اشتغال پذیری خود هزینه هایی را متحمل می گردند. حال آنکه گزارش دقیق و مستندی در سطح کلان از وضع کمیت و کیفیت اشتغال آنان در دسترس نیست. به منظور فراهم سازی مقدمات اندازه گیری میزان بهره وری دوره های آموزشی و بررسی میزان انطباق کمیت و تناسب کیفیت دوره های آموزشی با نیاز بازار کار اطلاع از وضعیت شغلی مهارت آموختگان ضروری است.

اطلاع یابی از عملکرد مهارت آموختگان در قبال اشتغال و گرد آوری اطلاعات مرتبط با آن در فرایندی به نام رهگیری تعریف می گردد. نقطه آغاز برای ایجاد یک تحول جدید و حرکتی سازنده برای پیاده سازی اقدامات اصلاحی در هر زمینه از نظام آموزشی اعم از تدوین استانداردهای شغلی و آموزشی، تجهیز و نو سازی کارگاههای آموزشی مراکز، استخدام و آموزش مربیان، توسعه و تاسیس آموزشگاههای فنی و حرفه ای آزاد و بالاخره ارائه هرگونه خدمات راهنمایی آموزشی و مشاوره شغلی ارزنده منوط به کسب اطلاعات اشتغال مهارت آموختگان در طی یک فرآیند منظم و مستمر است.

۲- تعاریف و مفاهیم:

مطالعه پیگیرانه Follow up study : مطابق فرهنگ واژه های آموزش فنی و حرفه ای سازمان بین المللی کار مطالعه پیگیرانه ، عبارت از ارزشیابی ادواری پیشرفت فارغ التحصیلان پس از تکمیل دوره های مهارت آموزی است. مطالعه پیگیرانه نقش مهمی در برنامه ریزی مهارت آموزی به ویژه در اعتبار بخشی و بهبود روابط دارد. در این بررسی معمولا موارد مختلفی مورد توجه قرار می گیرد از جمله :

- نرخ اشتغال فارغ التحصیلان

- بررسی فاصله زمانی میان تکمیل مهارت آموزی و کاریابی

- تحقیق در مورد تاثیر مهارت آموزی در سطح درآمد افراد

- ارتباط مهارت با شغل

- بررسی نواقص آموزشی که مانع کسب شرایط احراز شغل برای فارغ التحصیلان است.

رهگیری Tracer study: رهگیری عبارت از مطالعه و بررسی مستمر نتایج وضعیت کمی و کیفی اشتغال مهارت آموختگان قبول شده ، از دوره های آموزشی برگزار شده در یک آموزشگاه آزاد در زمان اطلاع یابی از آنان می باشد.

آموزشگاه آزاد: واحد آموزشی است، متشکل از ۱ یا چند کارگاه آموزشی که بر اساس مقررات به منظور ارتقای مهارت و تخصص برای شاغلان و یا ایجاد مهارت در افراد متقاضی آموزش فاقد مهارت و یا کم مهارت از طرف اشخاص حقیقی و حقوقی بخش خصوصی تاسیس و تجهیز می شود.

دوره آموزشی : برنامه آموزشی مدونی که در طی دوره زمانی معین با هدف ارتقاء دانش ، تغییر در نگرش ، رفتار و ایجاد مهارت در آموزش گیرندگان بر اساس استاندارد آموزشی مهارتی توسط مربی متخصص اجرا و طبق ضوابط معین منجر به صدور گواهینامه پایان دوره می شود.

مهارت آموختگان قبول شده: شامل کلیه افرادی است که در یک دوره آموزشی و آزمون آن شرکت نموده و در آزمون نظری و عملی نهایی قبول شده باشند و از تاریخ اتمام دوره آموزشی آنان ۶ ماه گذشته باشد. تعیین این شرط باعث جلوگیری از ورود خطا در آمار و اطلاعات اکتسابی ناشی از ریزش تعداد نفرات در دوره های آموزشی یا عدم شرکت در آزمون است.

زمان انتظار کاریابی: مدت زمان انتظار برای کاریابی یا جایابی از تاریخ پایان دوره آموزشی برای مهارت آموختگان کارجو است که به دنبال کار یا شغل مناسب بوده اند. این فاصله زمانی صرفا برای اشتغال یافتگان بررسی می شود.

زمان اطلاع یابی: مدت زمان لازم (۶ ماه) برای سپری شدن از اتمام دوره آموزشی برای انجام رهگیری و بررسی وضعیت اشتغال مهارت آموختگان می باشد تا هم زمان انتظار معقول کاریابی یا فرصت زمانی کافی جایابی برای یک مهارت آموخته فراهم شود و هم از این رهگذر نتایج بدست آمده از هر سری زمانی قابلیت تطبیق و مقایسه پذیری راداشته باشد.

سازوکار اطلاع‌یابی: نحوه کسب اطلاعات از طریق ارتباط مستقیم و تماس تلفنی یا اینترنتی با کلیه مهارت‌آموختگان قبول شده در یک دوره آموزشی جهت تکمیل پاسخ‌های سوالات پرسشنامه وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان است.

بازه زمانی رهگیری: فرآیند رهگیری فعالیتی مستمر و تدریجی است یعنی برقراری ارتباط با مهارت‌آموختگان و تکمیل پرسش‌نامه مربوطه، بطور روزانه، هفتگی یا ماهانه حداکثر با یک هفته تاخیر قابل انجام است ولی تکمیل فایل نرم افزاری و ارسال گزارشات تنظیمی هر ۳ ماه یکبار در خرداد، شهریور، آذر و اسفند ماه هر سال انجام می‌شود. لذا زمان تنظیم گزارشات و اعلام نتایج آن با بازه زمانی مورد مطالعه بخاطر وجود فاصله زمانی کاریابی همواره تاخیر فاز ۶ ماهه دارد.

حجم نمونه: برای شروع استقرار فرآیند رهگیری کافی است فقط ۲۰ درصد از آموزشگاه‌های آزاد منطقه که متقاضی اجرای شیوه‌نامه اعتباربخشی هستند به عنوان نمونه تعیین گردد. استان باید تلاش کند توزیع و پراکندگی یکنواختی از تنوع رشته و حرفه‌های آموزشی در منطقه خصوصاً مشاغل خانگی را تحت پوشش قرار دهد.

مجری رهگیری: موسس، مدیر و یامریبان مرتبط با دوره آموزشی آموزشگاه آزاد، است که پس گذشت ۶ ماه از پایان دوره آموزشی نسبت به اجرای دقیق رهگیری اقدام می‌کنند.

ارزیابی رهگیری: نتایج حاصل از رهگیری در سطح دوره، آموزشگاه، منطقه و کشور قابل ثبت و بهره‌برداری برای مقاصد مختلف منجمله ارزیابی مربی دوره، تشخیص نیاز بازار کار و ارائه خدمات مشاوره و راهنمایی آموزشی-شغلی است بدیهی است در اعتبارسنجی آموزشگاه میزان اشتغال مهارت‌آموختگان تاثیری نخواهد داشت بلکه سازوکار ارتباط با مهارت‌آموختگان و اطلاع‌یابی از اشتغال مهم خواهد بود.

توجه: نتایج حاصل از رهگیری باید خارج از هر گونه سوگیری و برداشت اشتباه باشد و جهت افزایش قابلیت اعتماد و اطمینان به نتایج آن، فقط به تعاریف و مفاهیم رهگیری باید توجه شود.

شاغل: فردی است که در طول یک‌هفته گذشته برای دریافت مزد یا حقوق و یا کسب سود و درآمد نقدی یا غیر نقدی حداقل ۱ ساعت کار انجام داده باشد.

بیگار: فردی است که شاغل نبوده و کارجو و یا غیر کارجو باشد.

کارجو: فردی است که علیرغم آمادگی شغلی و احراز شرایط به‌علی موفق به اشتغال مناسب نشده و از طروق ذیل همچنان در جستجوی کار یا ایجاد کسب و کار بوده است: ثبت نام و پیگیری در موسسات کاریابی دولتی و خصوصی، تماس با صاحبان کار یا کارفرمایان، پرس و جو از دوستان و آشنایان، درج آگهی در روزنامه یا مطالعه آگهی‌های استخدام، جستجوی تامین منابع مالی برای شروع فعالیت خود اشتغالی یا اشتغالزایی

غیر کارجو: فردی است که کارجو نبوده و به دلایل ذیل آمادگی و شرایط اشتغال را ندارد: بیماری و ناتوانی جسمی، دایم و موقت، بارداری زنان، اشتغال به تحصیل یا آموزش، مسولیت‌های شخصی و یا خانوادگی و خانه‌دار بودن، عدم تمایل به کار و فعالیت و بی‌نیازی از انجام کار به دلیل داشتن درآمد یا اندوخته مالی و یا آگاهی نداشتن از روش‌های جستجوی کار.

۳- داده های آماری:

تعداد ثبت نام شدگان در دوره آموزشی: منظور افرادی است که در مراجعه به آموزشگاه ، با انتخاب یک حرفه آموزشی ، نسبت به ثبت نام قبل از شروع دوره آموزشی اقدام نموده باشند.

تعداد شرکت کنندگان در دوره آموزشی: منظور افرادی است که در دوره شرکت نموده و تا انتهای دوره آموزش را ادامه داده اند.

تعداد شرکت کنندگان در آزمون: منظور افرادی است که هم در آزمون های نظری و هم عملی شرکت کرده و حاضر شده باشند.

تعداد قبول شدگان در آزمون نهایی: منظور افرادی است که هم در آزمون های نظری و هم عملی قبول شده باشند و موفق به دریافت گواهینامه شوند.

تعداد مهارت آموختگان قبلاً شاغل: منظور افرادی است که قبل از شرکت در دوره آموزشی طبق تعریف، شاغل بوده اند. تعداد مهارت آموختگان اشتغال یافته: منظور افرادی است که قبل از شرکت در دوره آموزشی بیکارولی پس از شرکت در دوره آموزشی طبق تعریف، شاغل شده و اشتغال یافته باشند.

اشتغال یافتگان مرتبط با دوره آموزشی: منظور اشتغال یافتگانی است که شغل اکتسابی آنان با محتوای دوره آموزشی طی شده در آموزشگاه آزاد کاملاً مرتبط یا تا حدودی مرتبط باشد.

میانگین سطح حقوق یادرآمد اشتغال یافتگان: میانگین حقوق هر فرد اشتغال یافته متوسط حقوق یادرآمد در ۳ ماه آخر اشتغال و میانگین حقوق یادرآمد در یک دوره آموزشی متوسط حقوق یادرآمد کل مهارت آموختگان آن دوره برحسب هزارریال میباشد.

میانگین فاصله زمانی انتظار کاریابی اشتغال یافتگان: متوسط زمان انتظار کاریابی کل مهارت آموختگان یک دوره آموزشی برحسب روز میباشد.

کارجویان: منظور افرادی است که پس از اتمام دوره آموزشی طبق تعریف کارجو، به علل ذیل در کاریابی ناکام مانده اند: ۱ کمبود فرصت شغلی، ۲ پایین بودن دستمزد و یا جایگاه شغل پیشنهادی، ۳ ضعف مهارتی و آموزشی، ۴ عدم رغبت و علاقه به شغل پیشنهادی و یا ۵ عدم سرمایه کافی برای اشتغالزایی یا خود اشتغالی

غیر کارجویان: منظور افرادی است که پس از اتمام دوره آموزشی طبق تعریف غیر کارجو، به دلایل ذیل شرایط اشتغال را ندارند. ۱ عدم تمایل به کار، ۲ خانه دار، ۳ سرباز، ۴ دانش آموز، ۵ دانشجو

نامشخص: فردی است که امکان برقراری ارتباط یا دسترسی به اطلاعات و مشخصات اشتغال او حتی پس از ۲ بار تماس تلفنی فراهم نمی شود. وجود این کمیت میزان خطا و اختلافات آماری را کاهش می دهد و از بهم خوردن تعادل بین شاخصهای آماری جلوگیری می نماید.

۴- شاخصهای آماری:

به منظور بررسی وضعیت نتایج حاصل از رهگیری اشتغال مهارت آموختگان شاخصهای کمی و کیفی ذیل تعریف و بیان می شود و عملکرد آموزشگاه های آزاد مناطق نیز در همین چهارچوب بررسی و ارزیابی می گردد.

۱- درصد جذب: نسبت تعداد شرکت کنندگان در دوره آموزشی به تعداد ثبت نام شدگان در ضریب ۱۰۰ است بدین معنی است که تعداد افرادی که ثبت نام کرده اند و مراحل مشاوره را انجام داده و به عنوان کارآموز پذیرش شده اند.

۲- درصد نگهداشت: نسبت تعداد شرکت کنندگان در آزمون نهایی به تعداد شرکت کنندگان در دوره آموزشی در ضریب ۱۰۰ است. منظور تعداد کارآموزانی است که دوره آموزشی را تا انتها ادامه داده اند و در آزمون های کتبی و عملی پایان دوره آموزشی شرکت نموده اند و هرچه عدد حاصل به ۱۰۰ نزدیکتر باشد نشاندهنده میزان بالای نگهداشت کارآموز در دوره آموزشی و آزمون است که ناشی از روحیه، انگیزه و پشتکار بالای کارآموزان و تلاش مدیر و مربی آموزشگاه است.

۱- درصد قبولی: نسبت تعداد قبول شدگان نهایی آزمون به تعداد شرکت کنندگان در آزمون در ضریب ۱۰۰ است. این شاخص علاوه بر ارزیابی سطح کیفیت آموزشی، می تواند نشانگر تلاش مدیران و مربیان آموزشگاه هادر ارتقاء نرخ کیفیت دوره های آموزشی در مقاطع مختلف باشد.

۲- درصد شاغلان قبل از آموزش: نسبت تعداد مهارت آموختگان قبلا شاغل به تعداد قبول شدگان در آزمون در ضریب ۱۰۰ است. بدیهی است تعداد قابل توجهی از کارآموزان قبل از شرکت در دوره آموزشی، شاغل بوده و با هدف ارتقاء و تکمیل مهارت در دوره شرکت کرده اند. این شاخص میتواند نشانگر جاذبه و کشش دوره های آموزشی یک آموزشگاه برای شاغلان باشد.

۳- درصد اشتغال یافتگان پس از آموزش: نسبت تعداد مهارت آموختگان اشتغال یافته به تعداد قبول شدگان در آزمون در ضریب ۱۰۰ است. این شاخص می تواند نشانگر نتیجه تلاش کلیه عوامل مدیریتی آموزشگاه در افزایش اشتغال پذیری مهارت آموختگان باشد.

۴- شاخص های کیفی اشتغال یافتگان: این شاخص ها عبارتند از:

- درصد اشتغال یافتگان مرتبط با دوره آموزشی: نسبت تعداد مهارت آموختگان اشتغال یافته مرتبط با دوره آموزشی به تعداد کل اشتغال یافتگان در ضریب ۱۰۰ است.

- میانگین سطح حقوق و در آمد (بر حسب هزار ریال در ماه)

- میانگین فاصله زمانی انتظار کاریابی (بر حسب روز)

۵- درصد بیکاران: نسبت تعداد مهارت آموختگان بیکار (کارجو، غیر کارجو) به تعداد قبول شدگان در آزمون در ضریب ۱۰۰ است. این شاخص به صراحت بیانگر میزان عدم اشتغال پذیری مهارت آموختگان به دلایل مختلف است.

۶- درصد غیر کارجویان: نسبت تعداد مهارت آموختگان ذیل به تعداد قبول شدگان در آزمون در ضریب ۱۰۰ است:

۱- تعداد افراد عدم تمایل به کار ۲- تعداد افراد خانه دار ۳- تعداد سرباز ۴- تعداد افراد ادامه تحصیل دهنده شامل دانش آموزان و دانشجویان

۷- درصد کارجویان: نسبت تعداد مهارت آموختگان ذیل به تعداد قبول شدگان در آزمون در ضریب ۱۰۰ است:

۱- کمبود فرصت شغلی ۲- پایین بودن دستمزد ۳- ضعف مهارتی کارجو ۴- عدم رغبت به شغل پیشنهادی

۵- عدم سرمایه کافی

۸- درصد وضعیت نامشخص: نسبت تعداد مهارت آموختگان نامشخص به تعداد قبول شدگان در آزمون در ضریب ۱۰۰ است.

۵- اجرای رهگیری:

الف- تعیین نمونه:

از میان دوره هایی که برگزار شده است، دوره هایی که از تاریخ اتمام آن ۶ ماه گذشته است را انتخاب کنید در این دوره ها باید آزمون برگزار شده باشد. فهرست اسامی شرکت کنندگان در آن دوره های آموزشی را به همراه شماره تلفن های تماس مهارت آموختگان در دسترس قرار دهید و از روی آن، بخشهای الف، ب، ج پرسش نامه وضعیت اشتغال مهارت آموختگان یعنی وضعیت آموزش، وضعیت آزمون و مشخصات مهارت آموخته را برای برقراری تماس با آنان به تفکیک هر فرد وارد نمایید. چنانچه براساس مدارک مثبت و وضعیت آزمون مهارت آموخته قبولی نباشد نیازی به برقراری تماس نمی باشد و تکمیل اطلاعات اشتغال مهارت آموخته ضرورت ندارد فقط مجری رهگیری برگه پرسشنامه را با ذکر نام و نام خانوادگی و امضاء خود مختوم میگرداند.

ب - برقراری ارتباط:

اخذ اطلاعات مطمئن و صحیح از مهارت آموختگان مستلزم رعایت شرایط خاصی است تا اعتماد آنان جلب و در پاسخگویی به سوالات صداقت داشته باشند لذا فرد تماس گیرنده ابتدا خود را با احترام معرفی کرده و نام آموزشگاه محل آموزش و نام دوره آموزشی طی شده توسط کارآموز را ذکر می نماید پس از اطمینان از صحیح بودن مخاطب، با صبر و حوصله، هدف از انجام رهگیری که فعالیتی صرفاً علمی و آماری برای کمک به راهنمایی سایر مردم و برنامه ریزی های آموزشی است را تشریح می کند و سپس سوالات پرسش نامه را مطرح می نماید.

ج - تکمیل پرسشنامه وضعیت اشتغال مهارت آموختگان:

تکمیل ادامه پرسشنامه با طرح سوال ۱ در خصوص وضعیت اشتغال مهارت آموخته قبل از شرکت در دوره آموزشی آغاز می گردد.

چنانچه وضعیت اشتغال مهارت آموخته قبل از اشتغال شاغل بوده باشد به احتمال زیاد هدفش از شرکت در دوره صرفاً اشتغال نمی باشد لذا پس از درج علامت در مربع شاغل، فقط سوالات ۳ الی ۷ یعنی نشانی دقیق محل کار، کدپستی، تلفن های تماس محل کار، مستقیم کارفرما و عنوان شغل مهارت آموخته برای سایر اقدامات بعدی مورد پرسش قرار گرفته و در پرسشنامه ثبت و مختوم می گردد.

چنانچه وضعیت اشتغال مهارت آموخته قبل از شرکت در دوره آموزشی بیکار عنوان گردد پس از درج علامت در مربع بیکار، به سوال ۲ مراجعه می گردد و وضعیت اشتغال پس از شرکت در دوره آموزشی مورد سوال واقع می گردد.

چنانچه وضعیت اشتغال مهارت آموخته پس از شرکت در دوره آموزشی اشتغال یافته باشد فقط به سوالات ۸ الی ۱۲ پاسخ داده می شود.

چنانچه وضعیت اشتغال مهارت آموخته پس از شرکت در دوره همچنان بیکار باشد فقط یکی از سوالات ۱۳ یا ۱۴ مورد پاسخ قرار خواهد گرفت.

در سوال ۸ عنوان دقیق شغل اشتغال یافته ذکر می گردد.

در سوال ۹ تاریخ استخدام یا شروع به کار اشتغال یافته برحسب روز، ماه و سال باید درج شود.

بدین ترتیب پاسخ سوال ۱۰ زمان انتظار کاریابی برحسب روز، قابل محاسبه است برای اطمینان بیشتر، عدد مورد محاسبه را با مهارت آموخته مطرح و مجددا بررسی کنید.

در سوال ۱۱ براساس نظر مهارت آموخته ارتباط دوره آموزشی طی شده با نوع شغل اکتسابی مورد پرسش واقع شده و پاسخ آن فقط در یکی از گزینه های اعلامی یعنی کاملا مرتبط، تا حدودی مرتبط و کاملا غیر مرتبط وارد می گردد.

در سوال ۱۲ میزان مزد و حقوق ویا در آمد دریافتی ماهیانه را برحسب هزارریال در ماه، پرسش و ذکر نمایید چنانچه میزان دریافتی مهارت آموخته در ماه های اشتغال متفاوت بود میانگین دریافتی حداکثر ۳ ماه اخیر اشتغال را محاسبه و وارد نمایید.

در سوال ۱۳ علل بیکاری یا شرایط عدم اشتغال غیر کارجویان مورد سوال واقع می گردد. توجه کنید که در پاسخ به این سوال، مهارت آموخته فقط حق انتخاب یکی از ۵ گزینه مطرح شده یعنی عدم تمایل به کار، خانه دار خدمت سربازی، دانش آموز و دانشجو (ادامه تحصیل) را دارد.

در سوال ۱۴ علل بیکاری کارجویان مورد سوال واقع می گردد و فقط حق انتخاب یک گزینه از ۴ گزینه موجود یعنی کمبود فرصت شغلی، پایین بودن دستمزد، ضعف آموزش مهارتی و عدم رغبت بشغل پیشنهادی وجود دارد. دقت شود که تکمیل ویا پاسخ فقط به یکی از سوالات ۱۳ یا ۱۴ صورت می پذیرد. بدین ترتیب که از مهارت آموخته این گونه سوال می گردد که: آیا شما از تاریخ پایان دوره آموزشی تاکنون به نحوی از انحاء در جستجو به کار بوده اید؟ اگر پاسخ منفی بود گزینه های مربوط به سوال ۱۳ بصورت پرسشی مطرح می شود و اگر پاسخ مثبت بود گزینه های سوال ۱۴ به شکل پرسشی مطرح می گردد.

د - تکمیل فایل نرم افزاری:

پس از تکمیل اطلاعات مورد نیاز پرسشنامه وضعیت اشتغال مهارت آموختگان برای کلیه شرکت کنندگان در دوره های آموزشی مشخص شده هر ۳ ماه یکبار پاسخ کلیه سوالات را ابتدا جمع بندی و سپس نتایج حاصله را مطابق شیوه نامه در سایر شیت های فایل نرم افزاری رهگیری به تفکیک دوره های آموزشی وارد نمایید. یک نسخه از آنرا جهت مقایسه عملکرد با نتایج مقاطع بعدی رهگیری و نیز جمع بندی آن همواره در محل آموزشگاه نگهداری نماید تا بدین ترتیب در زمان بازرسی از آموزشگاه توسط مسئولین ذیربط به سهولت قابل دسترسی واریه باشد.

توجه: قبل از ورود اطلاعات در فایل نرم افزاری حتما باید شیت راهنما را به دقت مطالعه فرمایید.

توجه: استان میتواند برای افزایش سرعت، سهولت و بهبود فرایند، نسبت به تهیه نرم افزارهای جدید تحت وب طبق شرح خدمات مورد انتظار اقدام نماید.

ه - ارسال اطلاعات:

یک نسخه از فایل نرم افزاری رهگیری تکمیل شده را کپی و تکثیر نموده و هر ۳ ماه یکبار به اداره کل ارسال نماید. بدیهی است ارسال پرسش نامه های تکمیل شده ضرورتی ندارد ولی به عنوان مدارک مستند در محل آموزشگاه باید به صورت محرمانه نگهداری گردد تا در مواقع لزوم ارائه شود.

و - نظارت بر فرایند رهگیری :

نظارت بر حسن انجام رهگیری هم از طریق موسسات دارای مجوز اعتبارسنجی آموزشگاه های آزاد و نیز ادارات امور موسسات کار آموزی آزاد و مشارکتهای مردمی ادارات کل آموزش فنی و حرفه ای استان ها اعمال می گردد. کارشناسان ذریبیط موظفند صحت ۵ درصد از اطلاعات پرسشنامه ها و فایل های نرم افزاری را به طور تصادفی مورد بررسی و تایید قرار دهند.

۶ - الزامات رهگیری:

۱ - به منظور امکان دسترسی به مهارت آموختگان و حصول تماس تلفنی با آنان در زمان ثبت نام اطلاعات کاملی از آنان در یافت نمایندگان اطلاعات شامل اخذ نشانی دقیق و شماره تلفنهای ثابت ، همراه و پست الکترونیکی متقاضیان آموزش و معرفی آنان است. اخذ این اطلاعات امکان برقراری ارتباط را تضمین مینماید.

۲ - پس از پایان دوره آموزشی در جلسه ای توجیهی با حضور کارآموزان اهداف فرایند رهگیری و ضرورت انجام آن را تشریح نماید تا در زمان رهگیری و تماس با آنان همکاری بهتری را شاهد باشید.

۳ - برای برقراری تماس با مهارت آموختگان فقط از افراد متعهد و مسئول در آموزشگاه استفاده شود که خود آنان از تعاریف و شاخص های رهگیری مطلع و توجیه باشند. همچنین در زمان مکالمات با مهارت آموختگان رعایت ادب و احترام بسیار ضروری و حایز اهمیت است.

۴ - چنانچه از نتایج حاصل از رهگیری اشتغال مهارت آموختگان دوره های قبلی که نشانگر وضعیت تقاضای بازار کار در آن دوره های آموزشی است، برای راهنمایی و مشاوره آنان بهره برداری گردد در زمان رهگیری اشتغال از مهارت آموختگان فعلی همکاری و مشارکت بیشتری را دریافت مینمایید.

۵ - رعایت فاصله زمانی الزامی میباشد. چنانچه به زمان دقیق رهگیری یعنی ۶ ماه پس از خاتمه دوره آموزشی دقت نشود، نتایج بررسی فقط برای همان مقاطع زمانی معتبر است و قابلیت مقایسه و جمع بندی دوره های آموزشی در مقاطع زمانی دیگر با شرایط زمانی متفاوت را نخواهد داشت و همچنین قابلیت مقایسه با دوره های مشابه در سایر آموزشگاه ها یا جمع بندی نتایج آموزشگاه ها در سطح استان یا کشور در طول یک سال رانخواهد داشت.

**پرسشنامه وضعیت اشتغال مهارت آموختگان
آموزشگاه های آزاد**

الف - وضعیت آموزش:

عنوان دوره آموزشی: کد دوره آموزشی:
تاریخ شروع دوره: تاریخ پایان دوره:
نام مربی دوره:

ب - وضعیت آزمون: مردود (نیاز به تماس با مهارت آموخته نیست) قبول
تاریخ آزمون: تاریخ رهگیری:

ج - مشخصات مهارت آموخته:

نام و نام خانوادگی: شماره ملی:
آدرس منزل: کدپستی:
شماره تلفن تماس: تلفن همراه:

د - وضعیت اشتغال:

۱ - وضعیت اشتغال قبل از آموزش: شاغل (به سوال ۳ مراجعه شود) بیکار (به سوال ۲ مراجعه شود)
۲ - وضعیت اشتغال پس از آموزش: اشتغال یافته (به سوال ۸ مراجعه شود) بیکار (به بخش ۲ مراجعه شود)

۳ - عنوان شغل شاغل:

۴ - نشانی محل کار: ۵ - کدپستی:
۶ - تلفن محل کار: ۷ - تلفن مستقیم کارفرما:

۸ - عنوان شغل اشتغال یافته:

۹ - نشانی محل کار: ۱۰ - تلفن محل کار:
۱۱ - تاریخ شروع به کار اشتغال یافته:

۱۰ - زمان انتظار کاریابی (روز):

۱۱ - نوع ارتباط و تناسب دوره آموزشی با شغل اکتسابی: کاملاً مرتبط تا حدودی مرتبط کاملاً غیر مرتبط
۱۲ - میزان حقوق و درآمد ماهیانه (میانگین دریافتی سه ماه گذشته): ..... هزار ریال در ماه

ز - وضعیت بیکاری:

۱۳ - غیر کارجویان (عدم تمایل به کار خانه دار خدمت سربازی ادامه تحصیل دانش آموز دانشجو)
۱۴ - کارجویان (کمبود فرصت شغلی پایین بودن دستمزد ضعف آموزش مهارتی عدم رغبت به شغل های پیشنهادی)

مجری رهگیری:
امضاء و تاریخ:

شرح خدمات مورد انتظار نرم افزار رهگیری

مقدمه

یکی از مهمترین اهداف سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، آموزش و توانمندسازی نیروهای جویای کار و شاغلین جهت کار و ارتقاء مهارت در فعالیتهای اقتصادی کشور می باشد. در این راستا ارزیابی و بررسی پیامدهای اشتغال به منظور بهبود کیفیت محتوا و فرایند آموزش است. نرم افزاری تحت محیط وب با هدف مدیریت پیگیری وضعیت اشتغال مهارت آموختگان قبول شده (دارندگان گواهینامه مهارت) و با هدف بررسی کارایی و بهره وری فعالیتهای آموزشی و ارزشیابی در سازمان و ارایه اطلاعات مناسب جهت انجام تصمیمات خرد و کلان مدیریتی مد نظر است.

اهداف

با عنایت به اینکه سالانه تعداد زیادی کارآموز در سطح سازمان ، دوره های آموزشی را سپری کرده و موفق به اخذ گواهینامه مهارت می شوند ، امکان رهگیری و کاریابی برای این دسته از کارجویان مطابق تعاریف و اصلاحات شیوه نامه مشاوره و هدایت آموزشی - شغلی و نتیجتاً " تهیه گزارش های جامع مدیریتی از وضعیت شغلی مهارت آموختگان (دارندگان گواهینامه) برحسب حرفه های آموزشی در سربهای زمانی مختلف فراهم می شود . همچنین ایجاد ساختاری است که طی آن کارفرمایان و صاحبان مشاغلی که در جستجوی نیروهای ماهر و آموزش دیده هستند بتوانند از طریق این سامانه به جستجوی مهارت آموختگان قبول شده پرداخته و آنها را در یک منطقه جغرافیایی خاص شناسایی کنند. جهت سهولت در اجرا این طرح در دو فاز رهگیری و کاریابی اجرا میگردد .

فاز اول (رهگیری)

شرح طرح

فرایند کاربری این طرح به صورت زیر می باشد:

۱. تکمیل احتمالی اطلاعات تماس قبل از ثبت نام جهت شرکت در آزمون .
۲. دریافت خروجی استاندارد فیلدهای اطلاعاتی پایه از نرم افزار آزمون
۳. ثبت اطلاعات قبولی مهارت آموختگان و انتساب کد رهگیری برای کلیه کارآموزانی که موفق به اخذ گواهینامه مهارت شده اند.
۴. ثبت اطلاعات وضعیت اشتغال مهارت آموختگان توسط محل آموزشی (مرکز یا آموزشگاه آزاد) یا به صورت مستقیم و داوطلبانه توسط مهارت آموختگان مطابق فیلدهای اطلاعاتی لازم.
۵. ارسال گزارش برای اداره کل و مدیریت مشاوره و هدایت آموزشی
۶. دریافت گزارشات آماری و جمع بندی شده حرفه - مرکز توسط اداره کل و مدیریت مشاوره و هدایت آموزشی جهت اخذ تصمیمات مدیریتی مختلف.

گزارشات آماری

۱. گزارشات آماری میزان جذب؛ میزان نگهداشت و قبولی بر حسب نفر و درصد به تفکیک حرفه آموزشی؛ محل آموزشی؛ شهرستان؛ استان و کشور.
۲. گزارشات مختلف آماری و مقایسه ای از وضعیت شغلی مهارت آموختگان به تفکیک محل آموزشی، شهر، استان و کشور در سری های زمانی مختلف.
۳. گزارشات مختلف آماری و مقایسه ای مهارت آموختگان به تفکیک نوع اشتغال شاغلین و اشتغال یافتگان.
۴. گزارشات مربوط به میانگین حقوق دریافتی، میانگین مدت زمان انتظار کاریابی، ارتباط شغلی با آموزش و دلایل عدم کاریابی و تفکیک غیر کارجویان و... در سطح محل آموزش؛ شهرستان؛ استان و کشور بر حسب حرفه آموزشی.
۵. گزارشات مختلف آماری بر حسب نوع فعالیت شاغلین و اشتغال یافتگان.
۶. سایر گزارشات آماری مورد نیاز بر حسب فیله های اطلاعاتی موجود.

فیلدهای اطلاعاتی اولیه

وضعیت فیلد	نوع فیلد	نام فیلد	محتوی
فیلدهای پایه (موجود در نرم افزار آزمون)	Text	نام استان	فیلدهای مکانی
	Text	نام شهرستان	
	Text	نام مرکز	
	Text	نام کارگاه	
	Text	نام و نام خانوادگی مربی	فیلدهای آموزش
	Text	نام رشته / حرفه	
	Text	کد دوره	
	Date	تاریخ شروع دوره	
	Date	تاریخ اختتام دوره	فیلدهای آزمون
	Date	زمان برگزاری آزمون	
	Yes/No	شرکت کننده در آزمون	
	Yes/No	نتیجه آزمون نهایی	فیلدهای اطلاعات فردی
	Text	نام کارآموز	
	Text	نام خانوادگی کارآموز	
	Date	تاریخ تولد کارآموز	
	Text	شماره ملی کارآموز	
	Text	میزان تحصیلات کارآموز	
Text	آدرس محل سکونت کارآموز		
Text	شماره تماس کارآموز	فیلدهای اشتغال	
Yes/No	قبلا شاغل و اشتغال یافته و ارتباط با دوره آموزشی		
Salary	میانگین سطح حقوق یا دریافتی شاغلین و اشتغال یافتگان		
Date	میانگین بازه زمانی انتظار کاریابی		
Yes/No	نوع اشتغال		
Yes/No	نوع فعالیت	وضعیت غیر کارجویان	
Yes/No	عدم تمایل به کار		
Yes/No	خانه دار		
Yes/No	سرباز		
Yes/No	ادامه تحصیل (دانش آموز - دانشجو)	وضعیت کارجویان	
Yes/No	کمبود فرصت شغلی		
Yes/No	پایین بودن دستمزد		
Yes/No	ضعف آموزش مهارت		
Yes/No	عدم رغبت به شغل پیشنهادی و عدم سرمایه کافی		
Yes/No	نامشخص	سایر	

فاز دوم (کاریابی)

امکانات طرح

امکانات طرح مورد نظر به شرح ذیل می باشد :

۱. کارجو

این قسمت دارای امکاناتی به شرح ذیل می باشد :

- ایجاد پرونده شغلی (رزومه) شامل : اطلاعات شخصی ؛ تحصیلات ؛ سوابق علمی ؛ تجربیات و ویژگیهای شغلی .
- امکان نمایش و ویرایش رزومه وجود داشته باشد.
- امکان جستجوی فرصتهای شغلی (این امکان باید در سطح استانها و شهرستانها نیز وجود داشته باشد)
- امکان جستجوی مشاوران استان

۲. کارفرما

این قسمت شامل امکاناتی به شرح ذیل می باشد:

- ایجاد ثبت نام (عضویت) در سایت
- درج مشخصات شرکت / موسسه (با امکان مشاهده و ویرایش وضعیت خود)
- معرفی فرصتهای شغلی
- امکان مشاهده فهرست رزومه های ارسالی مهارت آموختگان
- جستجوی متقاضیان استخدام
- امکان جستجوی مشاوران استان

۳. مشاوران

این قسمت شامل امکاناتی به شرح ذیل می باشد:

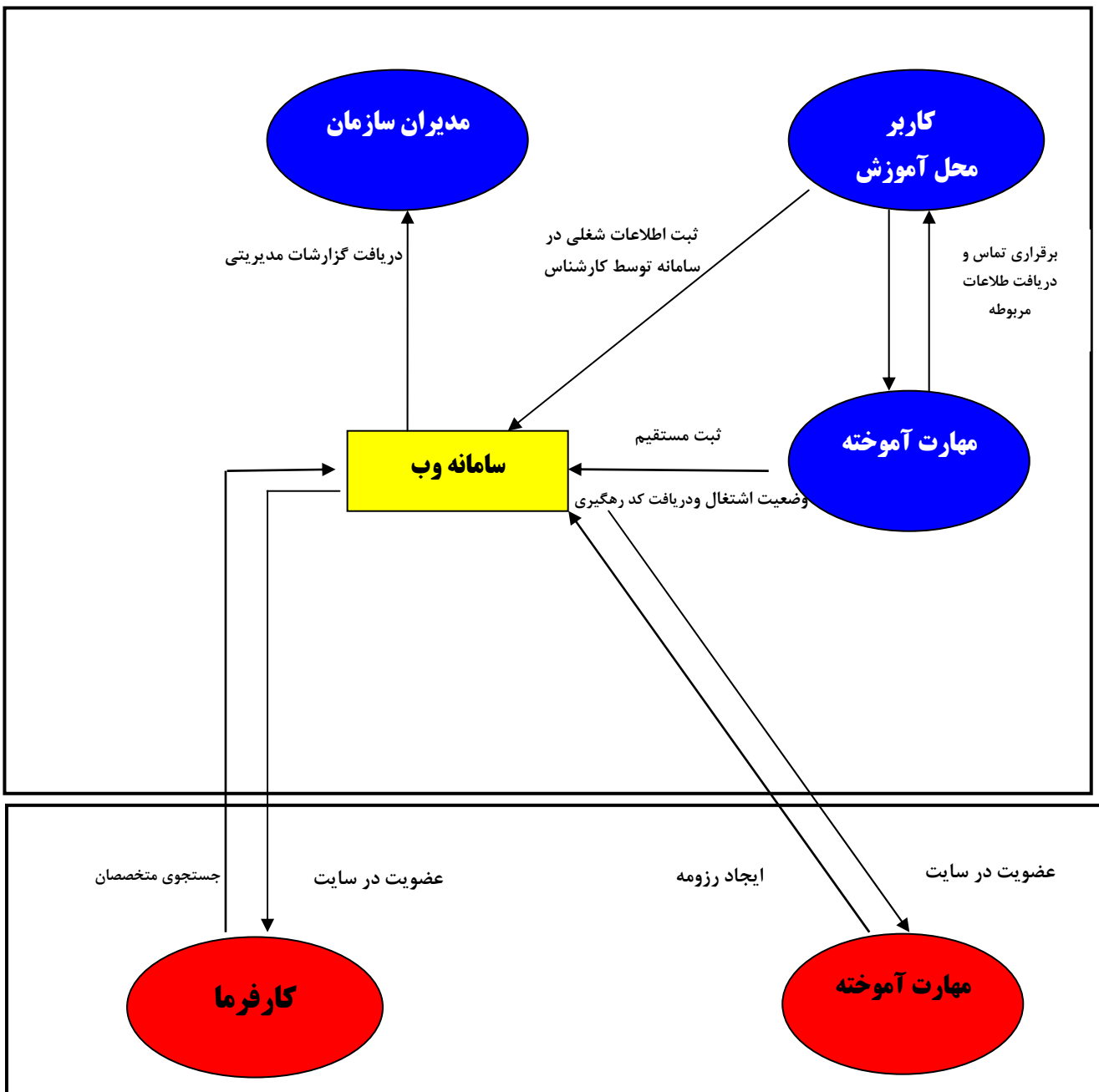
- ایجاد ثبت نام و درج مشخصات مشاوران با امکان مشاهده و ویرایش آن
- امکان جستجوی فرصتهای شغلی کارفرمایان
- امکان جستجوی متقاضیان استخدام
- در این قسمت امکان برقراری ارتباط مشاورین استانها با ستاد وجود دارد.

شرح طرح

فرایند کاربری این طرح به صورت زیر می باشد:

۷. ثبت اطلاعات کارفرمایان (مشخصات کارفرما - محیط کاری و شغل یا مشاغل مورد درخواست)
۸. پیگیری وضعیت مشاغل مورد تصدی یا بلا تصدی توسط نمایندگان دفتر مشاوره و هدایت آموزشی و ثبت اطلاعات ایشان در سامانه.
۹. دریافت گزارشات آماری از مشاغل مورد تصدی و یا بلا تصدی توسط دفتر مشاوره و هدایت آموزشی جهت اخذ تصمیمات مدیریتی.
۱۰. امکان جستجوی مشاغل و کارفرمایان توسط مشاوران هدایت آموزشی .

نمایه گردش کار

برنامه و اعتبارات :

برنامه در نظر گرفته شده برحسب تعداد آموزشگاه موجود در ۶ منطقه به طور آزمایشی میباشد.

ردیف	نام استان	تعداد آموزشگاه	اعتبار(میلیون ریال)
۱	سمنان	۲۹	۵۰
۲	فارس	۱۴۵	۵۰
۳	کرمانشاه	۱۱۹	۵۰
۴	گلستان	۹۸	۵۰
۵	مازندران	۱۹۴	۵۰
۶	مرکزی	۵۷	۵۰

اعتبارات در نظر گرفته شده فوق برای اجرای موارد ذیل قابل انجام است که براساس گزارش انجام کار به ستاد، تخصیص خواهد یافت.

۱- برگزاری جلسات توجیهی آموزشی با آموزشگاه های آزاد منطقه

۲- برگزاری جلسات توجیهی آموزشی با موسسات اعتبار بخشی آموزشگاه های آزاد منطقه

۳- نظارت و ارزیابی گزارشات دریافتی از آموزشگاه های آزاد و موسسات اعتبار بخشی منطقه

۴- تهیه نرم افزار مطابق شرح خدمات

توجه: پرداخت هرگونه وجه به آموزشگاه بابت انجام رهگیری اشتغال مهارت آموختگان ممنوع میباشد.